

Debatt

”Sanningen kan inte vara olaglig”

🔒 Detta är en debattartikel. Det är skribenten som står för åsikterna som förs fram i texten, inte Aftonbladet.

Uppdaterad 2011-03-11 | Publicerad 2008-04-09

➦ Dela 📌 Spara

DEBATT

Sven Irving & Hans Hedelin: Medierna måste kunna visa upp verkligheten – utan att dömas i domstol

FOTO: LOTTE FERNVALL

En stockholmsadvokat och hans fru gjorde klipp i skogen. Genom en lucka i lagen kunde de snuva lokala skogsbönder i glesbygd och göra stora och snabba pengar. Utan att begå något olagligt.

Men när vi berättade om det i TV4 Nyheterna blev advokaten arg.

Nu försöker han fem år efter att inslagen sändes tjäna ännu mer pengar genom att stämma oss för att vi berättade vad de ägnade sig åt.

Lyckas han blir det svårt för media att berätta om den nya tidens spekulanter.

Jordförvärvslagets syfte är bland annat att trygga en långsiktig sysselsättning för människor i glesbygd. Därför har den lokale bonden förköpsrätt till skogsfastigheter. Utsocknes spekulanter ska stoppas med lagens krav på förvärvstillstånd för skogsköp.

Ingenting kan hindra någon från att köpa – men utan tillstånd ingen lagfart.

Så när stockholmsadvokatens hustru lyckades köpa en skogsfastighet i Ångermanland, sa länsstyrelsen tjänstemän ifrån. Advokaten och hans fru fick nej.

Men lagen var tandlös. För ingenting hindrade märkligt nog en köpare att börja avverka innan alla tillstånd getts.

De kunde helt lagligt fullfölja köpet, kalavverka skogen och göra sig en rejäl hacka.

Ansvariga statsråd suckade.

Ett annat knep var att skenskriva sig på orten och på så sätt hävda att man inte längre var utsocknes. Man gav helt enkelt sken av att flytta ut i glesbygden.

Advokathustrun påstod att hon övergett familjen – make och tre barn – och flyttat in i ett rum med del i kök, i en avkrok i nedre Norrland.

Maken, advokaten, bearbetade själv myndigheterna för att snabbt få sin fru skriven i den ångermanländska byn: ”Hon har stuktit”, uppgav advokaten för skattemyndigheten och sa att han inte ville ha henne skriven hos sig och barnen längre.

Vårt exempel, stockholmsadvokaten och hans fru, fick myndigheter, bransch och politiker att häpna.

TV4 Nyheterna granskade i en serie reportage skogsklipparnas entreprenörskap, som går ut på att runda skrivna lagar men utan att bryta mot någon lagparagraf.

Vi var uppe i Ångermanland. Vi filmade fastigheten, skogen som skövats. Talade med de lokalboende som såg sin utkomst i framtiden försvinna. Intervjuade landbruksdirektören som förtvivlat kämpat för att leva upp till lagens goda syften, men som såg insatserna som meningslösa så länge lagen inte skärptes.

Advokaten och hans fru sökte vi upprepade gånger för att de skulle ge sin syn. Men de var inte intresserade av att kommentera, ville inte svara på några frågor, inte ställa upp för en intervju.

Kanske tyckte de att det inte gagnade deras sak och räknade med att få kvarstå i sin bekväma anonymitet?

Men det var inte något skäl för att frångå våra publiceringsregler. I nyhetsrapporteringen berättar vi om de personer det handlar om. Vi visade alltså både man och hustru på bild och vi publicerade även en bild på den villa paret bodde i.

Vi tyckte att det var relevant att ställa stockholmsparets vardag mot verkligheten för glesbygdsbönderna i Ångermanland.

Vi tyckte att det var viktigt att visa det hus där advokathustrun hela tiden levtt med sin familj – trots försöket att hävda sin flytt till glesbygd.

Via manipulering av ett antal myndigheter lyckades paret till sist med hustruns falska mantalsskrivning. De fick sitt förvärvstillstånd och sin lagfart. Och se – vips var frun skriven i Stockholm igen.

Efter publiceringen kontaktades Nyheterna av makarnas advokat.

Vi upprepade att paret självklart hade rätt till genmäle och erbjöd både skriftligen och muntligen ett intervjutillfälle.

Men inget svar.

Den här granskningen handlade inte om några människor i underläge. Det var personer väl kvalificerade för att förklara och försvara sig. Advokaten var till och med specialiserad på fastighetsrätt. Det var människor som onekligen kan sägas tillhöra en maktelit.

De anklagades aldrig för något brottsligt. Vi berättade bara hur det kan gå till i Sverige när en lag är verkninglös.

Och vi berättade om några av dem som inte drar sig för att utnyttja det. En fråga om moral, kan tyckas.

Sen inslagen sändes har lagstiftningen skärpts och luckorna täppts till. Omvitnat är att det skedde tack vare omfattande uppmärksamhet i tv och tidningar.

Idag och i morgon avgörs ärendet i Stockholms tingsrätt.

Får den skogsklippande advokaten rätt är det ett principiellt farligt nederlag för granskande journalistik.

Ska nyhetsredaktioner kunna redogöra för vad som händer i samhället måste det finnas möjligheter att göra det med korrekta fakta och öppet redovisa vem som gör vad och varför.

I ett demokratiskt samhälle ska sanningen inte kunna vara olaglig.

FAKTA

FAKTA

En stockholmsadvokat har stämt TV4 för att kanalen berättade historien om hur han och hans fru utnyttjade en lucka i lagen och tjänade stora pengar på skogsköp i Norrland.

Får den skogsklippande advokaten rätt är det ett principiellt farligt nederlag för granskande journalistik, skriver **Sven Irving** och **Hans Hedelin**.

Dagens debattörer

Sven Irving

56 år, Stockholm,
fd nyhetschef TV4.

Hans Hedelin

59 år, Nacka,
reporter
TV4 Nyheterna.

Schibsted Media

Aftonbladet är en del av Schibsted Media. Schibsted News Media AB och Schibsted ASA är ansvarig för dina data på denna sida. [Läs mer här](#)